

08.08.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**08 Ağustos 2022
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

08 Ağustos 2022 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Bahçeşehir Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Trakya Üniversitesi Dış Hekimliği Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 24/2/2022 Tarihli ve E: 2020/32, K: 2022/18 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 24/2/2022 Tarihli ve E: 2021/26, K: 2022/19 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 1/6/2022 Tarihli ve E: 2021/123, K: 2022/65 Sayılı Kararı

Bakan Kirişci: 19,5-20 milyon ton buğday üretimi öngörüyoruz

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci, "Bizim kesinlikle ürün arzıyla ilgili, kendi iç ihtiyacımız için bir problemimiz yok. 19,5-20 milyon ton buğday üretimi öngörüyoruz. Bu üretimle beraber kendi ihtiyacımızı içerden karşılamış olacağız" dedi.

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci, "Şu anda stoklarımız yerli ve milli olarak üretilmiş ürünlerimizden oluşmakta ve 4 milyon tona ramak kaldı. Bizim kesinlikle ürün arzıyla ilgili, kendi iç ihtiyacımız için bir problemimiz yok. 19,5-20 milyon ton buğday üretimi öngörüyoruz. Bu üretimle beraber kendi ihtiyacımızı içerden karşılamış olacağız." dedi.

Çeşitli ziyaretlerde bulunmak üzere Aksaray'a gelen Bakan Kirişci, bir otelde düzenlenen "Tarım Sektör Temsilcileri Toplantısı"nda, Türkiye'de üretimin önemine dikkati çekerek, her şartta üretimi sürdüren üreticilere teşekkür etti.

Pandemi, daha sonra da Rusya ve Ukrayna savaşı ve iklimle ilgili yaşanan birtakım problemler nedeniyle tarım ve gıda konusunun öne çıktığını belirten Kirişci, şöyle konuştu:

"Artık gıda konusu milli güvenlik meselesi haline geldi. O kendi kendine yettiğini zannettiğimiz ülkelerin bir anda gıda milliyetçiliğine işi çevirdiklerini gördük. Kapıları kapattılar, ihracatlara yasaklar getirdiler. Bundan kaynaklı olarak da bir panik havası

oluştı. Rusya-Ukrayna savaşı adeta bunun tuzu biberi oldu. Pandemi sürecinde bozulan gerek üretim ve üretimi sağlayan tedarikler zincirinde ciddi kırılmalar oldu. Bizim üreticilerimiz ise bu sıkıntılı süreçte üretmeye devam etti. Almış olduğumuz tedbirler sayesinde hamdolsun ülke olarak marketlerimizde bir ürünün kıtlığı yaşanmadı. Provakatif amaçlı, maksadı farklı olan birtakım girişimler oldu. Onlara ilişkin de anında almış olduğumuz aksiyonlarla bunlar da geri çevrildi."

"Stoklarımız yerli ve milli olarak üretilmiş ürünlerimizden oluşmakta"

Kirişçi, 2023 yılında Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılını kutlayacaklarını hatırlattı. Yeni Türkiye yüzyılında da üreticilere sadece "sen üret yeter" diyeceklerini kaydeden Kirişçi, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Biz üreticilerimizin yanındayız. Bu yıl TMO olarak geçtiğimiz yıllardan farklı bir politika izledik. Şu anda gerek buğday gerek arpa gerekse de alınan diğer ürünlerle ilgili üreticilerimizin genel bir memnuniyet içerisinde olduğunu görüyoruz. Artık TMO'nun stoklarında benim Ahmet amcamın, Ali ağabeyimin, Mustafa kardeşimin ürettiği hububatın bizatihi kendisi var. Şu anda stoklarımız yerli ve milli olarak üretilmiş ürünlerimizden oluşmakta ve 4 milyon tona ramak kaldı. Bizim kesinlikle ürün arzıyla ilgili, kendi iç ihtiyacımız için bir problemimiz yok. 19,5-20 milyon ton buğday üretimi öngörüyoruz. Bu üretimle beraber kendi ihtiyacımızı içerden karşılamış olacağız."

Kirişçi, üretilen buğdayı un olarak alıp ekmek yapacak fırıncıyı da ve fırıncıdan ekmek alacak tüketiciye de göz ardı etmediklerini ifade etti.

Üreticiden 7 bin 450 liraya aldıkları buğdayı 4 bin 500 liradan un sanayicisine verdiklerini ifade eden Kirişçi, "Biz bunu un regülasyonu ile gerçekleştiriyoruz. Dolayısıyla bir taraftan üreticimizi koruyoruz. Diğer taraftan da üreticimizin ürettiklerini tüketen vatandaşlarımızın zaruri ihtiyaçları olan ekmek gibi ihtiyaçlarını karşılıyor." diye konuştu.

"Hem üreticimizin hem de tüketicimizin yanındayız"

Kirişçi, Türkiye'nin ekolojik ve coğrafik olarak büyükbaştan ziyade küçükbaş hayvancılığa daha müsait olduğunu söyledi.

Bu çerçevede de Et ve Süt Kurumu aracılığıyla küçükbaş hayvan etinde yüzde 25'lik bir indirim gittiklerini hatırlatan Kirişçi, şöyle devam etti:

"Küçükbaş hayvan etindeki indirimi bazı çevreler istismar ediyor. Bunun için gerekli tedbirleri aldık. Onlarla ilgili iş ve işlemlerimiz devam ediyor. Ama şunu açık yüreklilikle söylüyorum, buğday örneğinde olduğu gibi hem üreticimizin hem de tüketicimizin yanındayız. Biz üreticiden yani küçükbaş hayvan yetiştiricisinden

aldığımız hayvan eti fiyatlarıyla ilgili canlı, karkas bunlarla ilgili biz orada herhangi bir indirimle gitmedik. Biz oradan elde etmiş olduğumuz etin vatandaş tarafından tüketimi aşamasında yüzde 25 indirimle gittik. Yani burada vatandaşın yüzde 25 daha ucuz küçükbaş hayvan eti yemesinin önünü açtık."

"Bu devlet gerektiğinde her türlü tedbirleri almıştır"

Kirişçi, Türkiye'de özellikle yeni nesli küçükbaş hayvan etine yönlendirmeye çalıştıklarını anlattı.

Böylelikle küçükbaş hayvan üreticisine iyilik yaptıklarını dile getiren Kirişçi, şunları kaydetti:

"Yani o eti getirirken doğal olarak küçükbaş hayvan kesilecek o hayvanlar da bizim üreticilerimizin ürettikleri olmuş olacak. Bunu speküle eden, buradan kendilerince bir başka noktaya bu işi evirmeye çalışanlar bilsinler ki bu devlet gerektiğinde her türlü tedbirleri almıştır. Bundan sonra da alır ve alacaktır. Bunu herkesin bilmesi gerekir. Asla ve kata müsaade etmeyiz. Hatırlayın. Ben göreve geldiğimde, daha çiçeği burnunda bakan iken bir anda biz ayçiçeği yağı meselesiyle karşı karşılaştık. Ne oluyoruz, ne oldu şimdi. Biz ilaveten bundan ayrı bir işlem yaptık mı? Hayır. Yapmadık. Yani o günkü duruşumuz neyse bugün de aynı duruştayız. Mısır, ayçiçeği, buğday, arpa, çavdar bunlar bizim bitkisel ürün tarafındaki temel ürünlerimiz. Bunun yanına şeker pancarını da koyuyoruz. Yağlı bitkileri, hububatı bu manada bu üçlüyü beraber düşünüyoruz. Öbür tarafta da et, süt ve yumurta diyoruz. Bunlar bizim olmazsa olmazlarımız."

Tahıl yüklü bir gemi daha Karadeniz'de

Ukrayna'dan İrlanda'ya gidecek 33 bin ton mısır taşıyan Panama bayraklı "Navi-Star" isimli gemi, İstanbul Boğazı'nın Karadeniz girişine ulaştı.

Odessadan gelen "Navi-Star" gemisi İstanbul Boğazının Karadeniz girişine ulaştı.

Küresel tahıl krizinin çözümüne yardımcı olması amacıyla 22 Temmuz 2022'de Türkiye, Rusya Federasyonu, Ukrayna ve Birleşmiş Milletler (BM) arasında imzalanan "Tahıl ve Yiyecek Maddelerinin Ukrayna Limanlarından Emniyetli Sevki Girişimi" belgesi kapsamında, Ukrayna'nın Odessa Limanı'ndan İrlanda'ya gitmek üzere dün hareket eden 33 bin ton mısır taşıyan Panama bayraklı "Navi-Star" isimli gemi, İstanbul Boğazı'nın Karadeniz girişinde demirleyecek.

Gemide Türkiye, Rusya Federasyonu, Ukrayna, BM temsilcilerinden oluşan bir heyet tarafından denetlenecek.

Denetleme neticesine göre geminin yoluna devam etmesi bekleniyor.

Ukrayna'dan İngiltere'ye gitmek üzere 5 Ağustos'ta Çernomorsk Limanı'ndan hareket eden 13 bin ton mısır taşıyan Malta bayraklı Rojen isimli gemi ile Ukrayna'dan Karasu'ya gitmek üzere aynı limandan hareket eden 12 bin ton mısır taşıyan Polarnet isimli Türk bayraklı geminin de gün içerisinde İstanbul Boğazı girişine ulaşması bekleniyor.

Çukobirlik tarafından açıklanan ayçiçeği alım fiyatına üreticiler tepki gösterdi

Çukobirlik, 6 Ağustos'tan itibaren geçerli olmak üzere ayçiçeği alım fiyatını üçüncü kez güncelleyerek yeniden açıkladı.

İRFAN DONAT

Çukobirlik, 2022 sezonuna ilişkin ayçiçeği alım fiyatını güncelleyerek yeniden açıkladı.

Çukobirlik Yönetim Kurulu'dan yapılan açıklamada, "Ortak içi ayçiçek ön alım fiyatımızı 6 Ağustos 2022 tarihinden geçerli olmak üzere brüt 11.25 TL/kg olarak güncellenmiştir" denildi.

Çukobirlik önce 10.30 TL/kg olarak açıkladığı fiyatı üreticilerden gelen tepkiler üzerine ertesi gün 10.80 TL/kg olarak güncelledi. Tepkilerin sürmesi üzerine ise ayçiçeği alım fiyatını son olarak 11.25TL/kg olarak revize etti.

Son açıklanan rakamdan da memnun olmayan üreticiler, artan maliyetler ve piyasadaki gelişmeleri baz alarak bu sezon ayçiçeği alım fiyatının en az 14-15 TL bandında olması gerektiğini savunuyor.

Çukobirlik'in üretici tepkileri nedeniyle fiyatta yeniden yukarı yönlü revizyon yapabileceği konuşuluyor.

Bakan Kirişci: Yedi ayda 24 işletme faaliyetten men edildi

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci, bu yılın 7 aylık döneminde yapılan gıda denetimlerde 8 bin 321 işletmeye ceza uygulandığını, 24 işletmenin de faaliyetten men edildiğini belirtti. 107 işletme için suç duyurusunda bulunuldu.

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişci, bu yılın 7 aylık döneminde gerçekleştirilen 731 bin 648 gıda denetiminde 8 bin 321 işletmeye ceza uygulandığını belirterek, "24 işletme faaliyetten men edildi. 107 işletme için suç duyurusunda bulunuldu. Vatandaşımızın sağlığıyla oynayanlara göz açtırmayacağız" ifadesini kullandı.

Kirişci, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımda Bakanlığınca yürütülen gıda denetimlerine ilişkin bilgi verdi.

Türkiye genelinde bu yılın 7 ayında, 7 bin 469 personelin 731 bin 648 gıda denetimi gerçekleştirdiğini bildiren Kirişci, "8 bin 321 işletmeye ceza uygulandı. 24 işletme faaliyetten men edildi. 107 işletme için suç duyurusunda bulunuldu. Vatandaşımızın sağlığıyla oynayanlara göz açtırmayacağız." değerlendirmesinde bulundu.

Tarımda en vahim gösterge: Tarla bankada rehin

KARAR

Yazın pahalı domates yiyen vatandaşın sofrasının kışın hepten boş kalacağını gösteren alarm zili... Gübre, mazot fiyatları katlandığı için üretimini azaltan çiftçi, tarlayı borçla döndüremez hale gelince beş yılda 1.3 milyon tarım arazisi rehine düştü. Uzmanlar uyardı: Tarla biterse mutfaktaki yangın kontrolden çıkar. Türkiye'nin önündeki en hassas konuya acil önlem şart.

Rekor üstüne rekor kıran enflasyonun yol açtığı sıkıntıların en vahim yansıması tarlada görülüyor. Hükümetin yardım adı altında verdiği nakit desteklerin de etkisiyle Türkiye'de kayıtlı çiftçi sayısı son 10 yılda yüzde 55 azaldı. Tarım alanları ise son 10 yılda yüzde 5, son 19 yılda yüzde 12 geriledi. Mazottan gübreye patlayan fiyatlar üretimi vururken çiftçiyi boğan gidişat, tarlanın da elden çıkmasına kadar vardı.

HASADI YAPAN KAZANCI BORÇ ÖDEMESİNE VERİYOR

CHP'li Ömer Fethi Gürer'in soru önergesini yanıtlayan Çevre Bakanı Murat Kurum, tapu kayıtlarına göre son 5 yılda bankalara rehin bırakılan tarım arazisi sayısının 1 milyon 366 bin olduğunu açıkladı. Gürer, gübrede son bir yıldaki fiyat artışının yüzde 342'yi bulduğunu belirtti. "Çiftçi kredi borcunu ödeyerek yeni kredi alıyor. Alan daraltıp ekim yapıyor ama borçları döndüremezse malı mülkü elden gidiyor" dedi.

GİRDİLER TARLAYI BANKADA REHİN BIRAKTI

Rekor kıran enflasyon hem tarlanın ekilememesine hem de sofraların boş kalmasına neden oldu. Tarımsal girdi fiyatları 1 yılda yüzde 123.72 yükselirken, tarım-ÜFE yıllık yüzde 148.90 arttı. Maliyetleri karşılayamayan birçok çiftçi üretimi bırakırken, kalanlar ise borcu borçla döndürüyor. CHP Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in soru önergesini yanıtlayan Çevre Bakanı Murat Kurum, son 5 yılda bankalara ipotek ettirilen tarım arazisi sayısının 1 milyon 366 bin 172 olduğunu açıkladı.

Ekonomi yönetiminin aldığı kararlar TL'de değer kaybı ve yüksek enflasyon olarak vatandaşa dönerken, üretime de yüksek maliyet olarak yansıyor. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, tarımsal girdi fiyatları, yıllık bazda yüzde 123,72 arttı. Özellikle gübre ve mazotta yaşanan rekor artışlar üreticinin belini büktü. TÜİK'e göre gübre ve toprak geliştiricilerde yıllık fiyat artışı yüzde 236.45 enerji fiyatları ise 184.42 oldu. Rekor kıran girdiler hem üreticiye hem de tüketiciye enflasyon olarak yansıyor. Tarım ürünleri üretici fiyat endeksi (Tarım-ÜFE) yıllık yüzde 148.90 artarken, tüketicinin de gıda enflasyonu TÜİK'e göre yüzde 94'e ulaştı. Yaz aylarıyla fiyatların düşmesi beklenirken, zam üstüne zam geldi. Girdi fiyatlarındaki artışlar hem tüketiciyi hem üreticiyi mağdur ederken, tarlalar ekilemez duruma geldi. Maliyetleri karşılayamayan çiftçilerin büyük bir kısmı üretimden çekilirken kalanlar ise borç batağında. Borcu borçla döndüren birçok üretici tarlasını ipotek ettirmek zorunda kaldı. Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, "Tapu Kadastro Bilgi Sistemine (TAKBİS) göre 2022 Ocak ayı itibariyle ülkemizde bulunan tarım arazisi parselleri arasında son beş yılda bankalara rehin bırakılan parsel ve arazi sayısı kaçtı?" şeklindeki sorusunun Çevre, Şehircilik ve İklim Bakanı Murat Kurum tarafından yanıtlanmasını istedi. Gürer'in soru önergesini yanıtlayan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum, "Bakanlığımızın bağlı kuruluşu olan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün, TAKBİS kayıtlarına göre; 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 yılları itibariyle; üzerine rehin tesis edilen taşınmazlarda, taşınmaz vasfı içerisinde "Tarla, bağ, incir, kavak, fidan, meyve, meyve, sebze, tarla, çay, bahçe, narenciye, elma, sera, fındık, bahçe, fıstık, pamuk, tütün, pirinç, çeltik, mısır, zeytin" geçen kelimeler sorgulanması neticesinde, rehin tesis edilen taşınmaz sayısı 1.366.172 olarak belirlenmiştir" açıklamasında bulundu.

ÇİFTÇİ 2021'DE 18 YILLIK BORCUN BEŞTE BİRİ KADAR BORÇLANDI

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Tekirdağ Milletvekili Dr. İlhami Özcan Aygun, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 2021 İdari Faaliyet Raporu'na göre, 2003-2021 yılları arasındaki 18 yılda çiftçinin Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri'nden 479,7 Milyar TL kredi kullandığını açıkladı. Aygun, "Çiftçinin kırılma noktası, 2021 yılıdır. Ekonomik krizin derinleştiği 2021 yılında çiftçinin borç miktarı 97.3 milyar TL'ye ulaştı. Yani çiftçi sadece 2021 yılında; 18 yıllık borcun beşte biri kadar borçlandı!" dedi. Aygun, Tarım Kredi Kooperatiflerinin son raporuna göre de acizlik vesikası alan çiftçi sayısının 21 bin 333'e ulaştığına söyledi. Öte yandan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) verilerine göre, çiftçilerin bankalara olan kredi borcu 2022 Mart'ta bir önceki yılın aynı ayına kıyasla yüzde 33,2 oranında artarak 186.9

milyar TL'ye yükseldi. Çiftçiler, yılın ilk çeyreğinde bankalara 13,9 milyar TL daha borçlandı.

ÜRETİCİ SAYISI 500 BİNİN ALTINA DÜŞTÜ TARIM ALANLARI İSE YÜZDE 55 GERİLEDİ

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) verileri de kayıtlı çiftçi sayısının son yıllarda giderek düştüğünü ortaya koyuyor. 2008'de 1 milyon 127 bin olan çiftçi sayısı 2011 yılında 1 milyon 122 bine düştü. Çiftçi sayısı 2021 yılı sonu itibarıyla 512 bine kadar geriledi. Bu da son 5 yılda çiftçi sayısının yüzde 28,7 son 10 yılda yaklaşık yüzde 55 azaldığını gösterdi. SGK'nın yanı sıra TEPAV'ın 116'ncı İstihdam İzleme Bülteni'ne göre, Türkiye'de çiftçi sayısı son yılların en düşük seviyesine gerileyerek 500 binin altına düştü. Söz konusu düşüşle birlikte, çiftçi sayısı 493 bine geriledi. Tarım alanları da ise durum değişmedi. Tarım alanları ise son 10 yılda yüzde 5; son 19 yılda ise yüzde 12 geriledi.

GIDA FİYATLARI DÜNYADA DÜŞÜYOR TÜRKİYE'DE ARTIYOR

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü FAO'nun Gıda Fiyat Endeksi Temmuz'da geriledi. Uluslararası piyasalarda yaygın olarak işlem gören gıda emtiasının aylık fiyat değişimlerini izleyen endeks Temmuz'da yüzde 8,6 düşüşle 140,9 puan oldu. Endeks Haziran'da 154,3 seviyesindeydi. Aylık düşüşe rağmen endeks Temmuz 2021'e göre yüzde 13,1 artış gösterdi. Aralıksız dört aydır düşüş eğiliminde olan endeks, Ekim 2008'den bu yana değerindeki en sert aylık düşüşe sahne oldu. FAO Hububat Fiyat Endeksi, aylık bazda yüzde 11,5 düşüşün ardından Temmuz ayında ortalama 147,3 puan oldu. Yıllık bazda ise yüzde 16,6 yükseliş söz konusu. Düşüşe öncülük eden dünya buğday fiyatları, kısmen Ukrayna ile Rusya arasında Ukrayna'nın Karadeniz'deki ana limanlarının blokajını kaldırmak için varılan anlaşmanın ve Ukrayna'dan tahıl ihracatının yeniden başlayacağını işaretleyerek Temmuz ayında yüzde 14,5'e kadar düştü. Türkiye'deki gıda fiyatları ise artmaya devam ediyor. TÜİK verilerine göre son beş ayda gıda ve alkolsüz içecek fiyatlarındaki artış, her ay dünya ortalamasının çok üstüne çıktı, yıllık oran Temmuz'da yüzde 94'e kadar yükseldi.

Ankara'da ekmeğe zam

Ankara'da 2 liraya satılan Halk Ekmek'in fiyatı 3 liraya yükseldi.

Ankara Büyükşehir Belediyesi (ABB) bünyesinde bulunan Halk Ekmek'in tarafından üretilen ve 2 liraya satışı yapılan 250 gram ekmeğin perakende satış fiyatının 8 Ağustos Pazartesi'den itibaren 3 lira olarak belirlendiğini bildirdi.

Yapılan açıklamada, "Önceki fiyat artışının yaşandığı 2 Mart 2022 tarihinden bu yana unda yüzde 80, mayada yüzde 81, elektrikte yüzde 67, doğal gazda yüzde 75, işçilikte yüzde 37, nakliye/büfe payı maliyetinde yüzde 39 ve diğer kalemlerde (amortisman, bakım gibi) yüzde 17 fiyat artışı yaşanmıştır. Maliyetlerdeki bu yüksek artışlar Halk Ekmek'te de fiyat artışını zorunlu kılmıştır." denildi.

Açıklamanın devamında "Ankara Halk Ekmek'in ürettiği 250 gram ekmeğin perakende satış fiyatı, 8 Ağustos 2022 tarihi itibarıyla kar elde etmeksizin ve maliyetine 3 lira olarak belirlenmiştir. Piyasada 200 gram normal ekmek halen 4 TL'ye satılmaktadır. Yeni uygulama İstanbul, İzmir ve Etimesgut Halk Ekmek ile eş zamanlı olarak başlayacaktır." ifadelerine yer verildi.

İhracatta siparişler azaldı, gözler yeni pazarlara çevrildi

Pandemide küresel tedarik zincirinin çeşitlenmesiyle önemli bir fırsat yakalayan Türkiye, siparişlerin Türkiye'ye kaymasıyla birlikte küresel ihracattan aldığı payı ilk defa yüzde 1'in yukarısına taşımayı başarmıştı. Ancak, 2021'de 22,2 trilyon dolara ulaşan küresel mal ticaretinden hedeflediği payı alan Türk ihracatçısının önünde bugün resesyon tehlikesi bulunuyor.

İmam GÜNEŞ

Sektör temsilcileri, siparişlerde azalma yaşandığı bilgisini verirken hammadde tedarikindeki sıkıntı, yüksek emtia ve enerji fiyatları, çip sorunu, Çin'deki emlak krizi gibi konuların gündemlerinden düşmediğini belirtti. Finansmana erişimde yaşadıkları sorunların daha da büyüdüğünü ve maliyetlerde artış yaşadıklarını kaydeden ihracatçılar her şeye rağmen ihracat yapmaya devam edeceklerini, kayıpları yeni pazarlar kazanarak ve katma değerli ihracatla telafi etmeye çalışacaklarını söyledi.

Karaca: İhracatçı sıkışmış durumda

Son dönemde Euro'da yaşanan güç kaybının ihracatı ve firmaların finansal dengelerini olumsuz etkilediğini kaydeden İstanbul Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği (İDMİB) Başkanı Güven Karaca, "Olası bir resesyon ise talepte yaşanacak daralma ile birlikte maalesef ihracatımız üzerinde olumsuz etkilere neden olabilir. Böylesi bir ortamda ülkemizde bankaların ticari kredilerde keskin hamleler yapması, piyasanın beklentilerini görmezden gelmesi sanayicimizi, ihracatçımızı maalesef çok zorluyor. Özetle sanayicimiz ve ihracatçımız bu denklemin içerisinde sıkışmış durumda. Son dönemde Avrupalı ve Amerikalı ithalatçıların ülkemize yönelik önemli bir ilgisi olduğunu gözlemliyoruz. Biz de İDMİB olarak bu ilgiye karşılık

verebilmek, ülkemiz ihracatını artırmak için önemli bir gayret içerisindeyiz” diye konuştu.

Özger: Sipariş adetleri azalıyor

Ev ve mutfak eşyaları sektöründe sipariş oranlarında son iki ayda bir azalma görüldüğüne dikkat çeken Ev ve Mutfak Eşyaları Sanayicileri ve İhracatçıları Derneği (EVSİD) Başkanı Talha Özger, “Sipariş adetlerinde de azalma devam ediyor. Dünyada yaşanan sıkıntılardan kaynaklı bu sorunlarla biz de karşı karşıyayız. Ev ve mutfak eşyaları sektörü olarak bizler de farklı pazarlara yönelmeyi kendimize hedef koyduk. Güney Afrika ve Latin Amerika başta olmak üzere pazar çeşitliliğimizi artırmak için farklı pazarlara yöneleceğiz. Bu yılı, geçen sene yapmış olduğumuz rakamın az da olsa üstünde kapatarak hiçbir kayıp vermeden tamamlamayı hedefliyoruz. Ümit ediyoruz ki farklı sorunlarla karşı karşıya kalmayız” diye konuştu.

Turhan: Bütün dünya bayram tatiline çıkmış gibi

Bayram öncesinde; resesyon, daralma söylemleriyle işlerde inanılmaz bir kesilme olduğuna dikkat çeken Armatür, Valf, Musluk, Tesisat Ekipmanları ve Vana Sanayicileri Derneği (ARMATÜR) Derneği Başkanı Gökhan Turhan, şöyle devam etti: “Sanki bütün dünya kurban bayramı tatiline çıkmış gibi hissettik. Belli oranda bir düşüş var, işler fena değil. Ama yılsonuna doğru işler daha da hızlanır, açılır diye düşünüyorum. Katma değerleri üreten olmamız lazım. Çipi, kendi aracımızı, kendi savunma teknolojimizi üreten durumda olursak, dünya pazarlarında da söz sahibi olur ve kural koyucu hale geliriz.”

Gözmen: İhracatta yüzde 20 düşüş beklentisi var

Küresel resesyon beklentisi sonucu ihracatta yüzde 10 ila 20 düşüş beklediklerini ifade eden Türkiye Deri Konfeksiyoncuları Derneği (TDKD) Başkanı Gürkan Gözmen, “Yüksek fiyatlar, yüksek faiz oranları talebi belli oranda düşürecek. Maliyetlerin artması bir anlamda ihracat değerlerini etkiledi. Değer bazında rakamsal artışlar yaşandı ama karlılık açısından aynı şey ihracatçı için söz konusu değil. Maliyetlerin tamamen yükselmesiyle ilgili olan bir olay” diye konuştu.

Taycı: Gıdada işler yolunda gidiyor

Sektörlerin çoğunda sipariş azalması yaşanırken gıda sektöründe işler yolunda gidiyor. Siparişlerin ve sevkiyatların devam ettiğini dile getiren İstanbul Hububat Bakliyat Yağlı Tohumlar ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (İHBİR) Başkanı Kazım Taycı, “Herhangi bir resesyon belirtisi bize yansımış değil. Bizde, Hala sipariş ve talep yüksek. Bir sıkıntımız yok. Gıdada döviz bazında dünya borsasındaki rakamların artık bundan sonra yavaş yavaş gerileme seyrinde olacağı kanaatindeyiz. Hem bakliyat, hem hububat tarafında dünya rekolteleri olumlu. Tahıl koridorunun açılması, rekoltelerin iyi olması ekstrem faklı bir gelişme olmazsa fiyatların buradan geriye doğru gideceğini düşünüyoruz. Yılsonuna kadar hem ithalat, hem ihracat tarafında herhangi bir gerileme olmayacağı gibi geçtiğimiz yıla göre yaklaşık yüzde 25 ile 30'luk arasında ihracat tarafında bir büyüme bekliyoruz” dedi.

Nakit dengesi rekor açık verdi

Hazine nakit dengesi, Temmuz ayında 92,85 milyar TL açık verdi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, Temmuz ayına ilişkin nakit gerçekleştirmelerini açıkladı.

Nakit dengesi, Temmuz'da 92,85 milyar lira açık verdi. Hazine'nin gelirleri 175 milyar 954 milyon lira, giderleri 269 milyar 899 milyon lira oldu.

Nakit dengesi, Ocak-Temmuz döneminde de 37,1 milyar lira açık verdi.

Faiz dışı nakit açığı ise aynı dönemde 77,45 milyar lira olarak gerçekleşti. Faiz dışı denge Ocak-Temmuz döneminde 96,93 milyar lira fazla verdi.

TÜSİAD Başkanı'ndan iktidara kritik soru: Uygulanan politikalar sonuç vermiyor, B planınız var mı?

TÜSİAD Başkanı Orhan Turan, yönetimin yanlış politikaları sebebiyle ekonomik çöküntünün devam ettiğini vurgulayarak "Bu politikalarda ısrar ettikçe zaman kaybediyoruz" dedi. En başta doğru bir çerçevede ilerlenseydi bu krizin yaşanmayacağını dile getiren Turan, ekonomi yönetimine "B planınız nedir" sorusunu yöneltti.

Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) Başkanı Orhan Turan, Sözcü'den Sayime Başkanı'nın sorularını yanıtladı. Ekonomide yavaşlamanın şiddetlendiğini belirten Turan "Ekonomik göstergelerin istenilen çerçeveden uzaklaştığı bu ortamda reel sektör olarak sormamız gereken şu; bu politikalar belli ki sonuç vermedi. Ekonomi yönetiminin B planı nedir" diye sordu.

'Bu politikalarda ısrar ettikçe zaman kaybediyoruz'

Enflasyonla doğru yöntemlerle mücadele edilmediğini belirten Turan, "Bu yüzden sürekli olarak kamu kurumlarının tahminlerinin yukarı revize edildiğine şahit oluyoruz. İster enflasyon ve cari açık olsun ister CDS ve kur olsun en başta hedeflediğimiz yerlerden çok uzağız. Bu politikalarda ısrar ettikçe zaman kaybediyoruz. Her kaybedilen zamanın ekonomik açıdan bir maliyeti oluyor. En başta doğru bir çerçevede ilerlese de ne enflasyon ne de kredi faizleri bugün bu denli yüksek olacaktı" dedi.

'Yanlış kararların kaçınılmaz sonuçlarını yaşıyoruz'

Turan, ekonomi yönetiminin aldığı kararların yanlışlığını ve sonuçlarını ise şu sözlerle açıkladı:

"Türkiye enflasyon hızlanmışken, düşük faiz politikası tercihi yaptı. Bu tercihin bugün sonuçlarını yaşıyoruz. Bunlar yüksek enflasyon ve artan döviz talebi. İkinci aşaması da yüksek kredi faizi, yükselen risk primi ve yabancı sermayeye erişimin yani döviz kaynağına erişimin zorlaşması. Bunlar olurken, kuru kontrol edebilmek adına Merkez Bankası rezervlerini harcıyoruz. Alınan tüm bu makro ihtiyati tedbirlerin maksadının sıkılaştırma değil de esas olarak dövizle kaçışı engellemek adına yapıldığını düşünüyoruz. Kaçınılmaz sonuç, finansal koşulların sıkılaşması ve krediye erişimin daha da zor hale gelmesidir. Günün sonunda hem yüksek enflasyon hem yüksek kredi faizi hem de değer kaybeden bir TL ile karşı karşıyayız. En başta doğru bir çerçevede ilerlesek muhtemelen ne enflasyon ne de kredi faizleri bugün bu denli yüksek olacaktı."

Birikimini en verimli değerlendirenler harcayanlar oldu

Mevduat faizi, KKM, döviz, hisse senedi ya da fon yatırımıyla birikimini korumak isteyenlerin elde ettiği getiri gerçek enflasyonun altında kaldı. Birikimini en verimli değerlendirenler ise gezen, yiyip-içen ve ev kuranlar oldu.

Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) açıkladığı enflasyon verilerine göre birikimini mevduat faizinde tutanlar son bir yılda enflasyona karşı alım gücünü yarı yarıya yitirdi. Kamuoyunda “gerçek enflasyon” olarak adlandırılan Enflasyon Araştırma Grubunun (ENAGrup) açıkladığı enflasyona göre ise, birikimini korumak için döviz alan ya da birikimini kur korumalı mevduata (KKM) yatıranların birikimleri de yüksek enflasyon karşısında değer kaybı yaşadı. Borsa İstanbul’a işlem gören piyasa ile işlem hacmi yönünden en büyük hisse senetlerinin yer aldığı BIST30 ve BIST100’ün yatırımcılarına getirisi de enflasyonun altında kaldı. Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformu’nda (TEFAS) listelenen şemsiye fonların tamamı enflasyona yenilirken 1030 fondan sadece 9’u gerçek enflasyonun üzerinde getiri sağladı. Buna göre birikimini en verimli kullananlar, enflasyon kalemlerinden en çok artışın yaşadığı alanlarda harcama yapanlar yani gezen, yiyip-içen ve ev kuranlar oldu.

TÜİK’in verilerine göre enflasyon bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 79,60, yılbaşından beri ise yüzde 45,72 olarak gerçekleşti. İstanbul Ticaret Odası (İTO), yıllık enflasyonu yüzde 99,11 ve yılbaşından beri yaşanan enflasyonu yüzde 61,2 olarak açıklarken ENAGrup ise yıllık enflasyonu yüzde 176,04 ve yılbaşından beri yaşanan enflasyonu yüzde 80,35 olarak hesapladı.

TÜİK'in verilerine göre bir önceki yılın aynı ayına kıyasla en yüksek artış yüzde 119,11 ile ulaştırmada yaşandı. Ulaştırmayı yüzde 94,65'lik artış ile gıda ve alkolsüz içecekler izledi. En çok enflasyonun yaşandığı üçüncü kalem yüzde 88,35 ile ev eşyası olurken alkollü içecekler ve tütün ürünlerindeki artış yüzde 82,66 olarak belirlendi.

MEVDUAT FAİZİ ALIM GÜCÜNÜ YARIYA İNDİRDİ

2021 yılının aralık ayından beri politika faizinin yüzde 14 olarak uygulanması nedeniyle mevduat faizi getirisi en az kazandıran yatırım aracı olurken mevduat faizinde birikimi olanlar enflasyon karşısında büyük bir kayıp yaşadı. Yaklaşık yüzde 17 seviyesinde olan mevduat faizi nedeniyle reel faiz TÜİK'in enflasyon verisine göre eksi yüzde 49 düzeyinde kaldı. Başka bir ifadeyle birikimini mevduat faizinde tutanlar enflasyona karşı alım gücünü yarı yarıya yitirdi.

KKM YATIRIMCILAR İÇİN KARLI OLMADI

Geçtiğimiz yılın ağustos ayı başında 7,20 TL seviyesinden işlem gören ABD doları, son bir yılda Türk lirası karşısında yüzde 113 değer kazanarak 17,95 TL seviyesine kadar çıktı. Yılbaşında 13,30 TL seviyelerinde olan dolar 1 Ocak'tan itibaren yüzde 34 değer kazandı. Altın son 12 ayda yüzde 104 değer kazanırken yılbaşından beri ise yatırımcılarına yüzde 29 oranında kazandırdı. Euro, Türk lirası karşısında son bir yılda yüzde 82, yılbaşından beri de yüzde 21 oranında değer kazandı.

Türk lirasının döviz karşısında hızla değer kaybetmesi nedeniyle uygulamaya konulan ve vade sonunda döviz kuru getirisi ya da mevduat faizi getirisinden daha yüksek olanın baz alındığı KKM sistemi de kurdaki artışın enflasyonun altında kalması nedeniyle birikimini korumak isteyen yatırımcılar için karlı olmadı.

BIST100 GERÇEK ENFLASYONUN ALTINDA KALDI

Borsa İstanbul'a bakıldığında son bir yılda BIST100 yüzde 90, BIST30 de yüzde 89 düzeyinde kazandırdı. Yılbaşından beri BIST100 yatırımcılarına yüzde 41 kazandırırken, BIST30'un kazandırma oranı yüzde 38 oldu. Buna göre Borsa İstanbul'da işlem gören ve piyasa ile işlem hacmi yönünden en büyük hisse senetleri de kamuoyunda "gerçek enflasyon" olarak adlandırılan ENAGrup'un açıkladığı enflasyona göre yatırımcılarına daha az kazanç sağladı.

ŞEMSIYE FONLAR ENFLASYONA YENİLDİ

TEFAS listelenen şemsiye fonlara bakıldığında son bir yılda en çok kazandıran şemsiye fon türü kıymetli madenler şemsiye fonu oldu. Son 12 ayda yüzde yatırımcılarına yüzde 105 oranında kazandıran şemsiye fonu yüzde 90 ile hisse senedi şemsiye fonu ve yüzde 88 ile serbest şemsiye fonu takip etti. TÜİK'in hesapladığı enflasyona göre kazandıran fonların getirisi ENAGrup'un hesapladığı

enflasyonun ise çok altında kaldı. Fonlara yılbaşından itibaren bakıldığında da en çok kazandıran yüzde 45 ile hisse senedi şemsiye fonu oldu. Bunu yüzde 34 ile serbest şemsiye fonu ve yüzde 31 ile kıymetli madenler şemsiye fonu izledi. Böylece şemsiye fonlar yılbaşından beri enflasyon karşısında kazanç getirememiş oldu.

Fonlarda ise son bir yılda en çok kazandıran Hedef Portföy tarafından yönetilen Zen Hisse Senedi Serbest Fon'u oldu. Fonun 12 aylık getirisi yüzde 380'i buldu. Ancak 1030 fondan sadece 9'u ENAGrup'un hesapladığı enflasyonun üzerinde getiri sağlayabildi.

“İhracatta rekor kırılırken açık nasıl artar?”

Alaattin AKTAŞ

08 Ağustos 2022 Pazartesi

✓ Bırakın iktisat okumuş ekonomistleri... Sokaktaki vatandaşa "Gelirin çok artmış" desen alacağın yanıt "Ama giderim daha fazla arttı" olacaktır.

✓ Geçtim vatandaşı, okula yeni başlayan bir çocuk bile harçlığındaki artışı hemen okuldaki sandviç fiyatının artışıyla kıyaslar ve aradaki makasın lehine olup olmadığını görür.

Bakanlıklar, kamu kurumları, bankalar ve şirketler üniversitelerin iktisat, maliye ve işletme bölümlerinden mezun olanların katılabileceği şekilde zaman zaman eleman almak için sınav yapar. Acaba bu sınavlarda şöyle bir soru sorulsa, nasıl olur:

“İhracat rekor kırarak artarken dış ticaret açığının büyümesini nasıl açıklarsınız?”

Dış ticaretin ihracat ve ithalat gibi iki temel bileşeni olduğunu bilenler için çocuk oyuncağı bir sorudur bu:

“Dış ticaret açığı, ithalat ihracattan daha fazla arttığı için büyür.”

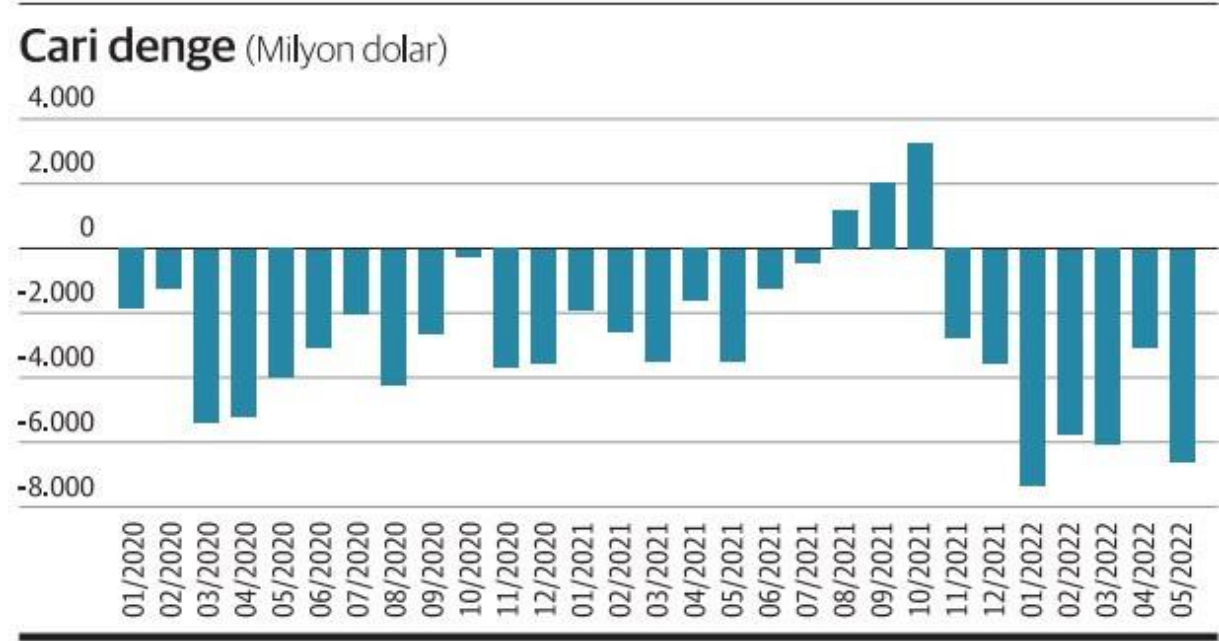
Hatta soruyu çok basit bulanlar, ki çoğunluğu öyle düşünecektir, diğer sorulara zaman kaldığı için de pek mutlu olur.

Böyle bir sınava bir öğrenci değil de, mevcut hükümetin ekonomiyle ilgili bir bakanı katılmış olsa onun vereceği yanıt kesin çok farklı olacaktır:

"Önemli olan ihracatın rekor kırmasıdır!"

Hatta size ihracatın nereden nereye geldiğini anlatarak tarihsel bir seri bile sunabilir:

“Biz göreve geldiğimizde ihracat ne kadardı; bakın kaç katına çıkardık falan filan...”

Vatandaş ne der?

Hadi sokağa çıkın ve vatandaşa sorun:

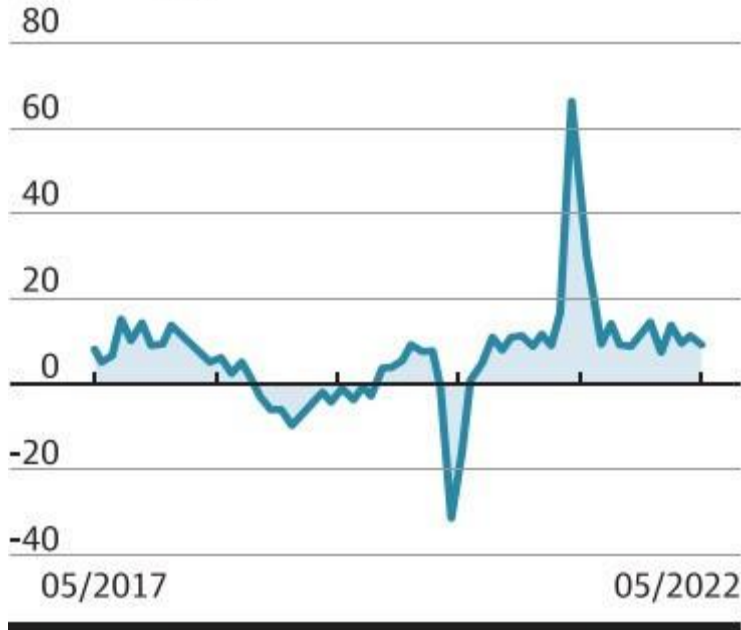
“Şu yıldan şu yıla gelinceye kadar gelirin ne kadar arttı?”

Vatandaş gelirin 2’den 3’e, 5’e, 10’a çıktığını söyleyecek ama dikkat edin hemen ekleyecektir:

“Gelirim arttı ama senin giderimin ne kadar arttığından haberin var mı, o çok daha fazla artış gösterdi; gelirimle giderim arasındaki fark açıldıkça açılıyor.”

Bırakın sokaktaki vatandaşı, okula yeni başlayan çocuğunuza **“Sana daha fazla harçlık veriyorum”** deseniz, alacağınız yanıt muhtemelen **“Ama okulda aldığım sandviçin fiyatı çok arttı, harçlığım yetmiyor ki”** olacaktır.

Sanayi üretim endeksi (yıllık değişim, %)

Gelin artık bu söylemden vazgeçin!

Giderin nasıl değiştiğine bakmadığınız sürece gelirin ne kadar arttığı gözünüze çok önemli görünebilir; ama herkes biliyor ki bunun hiçbir önemi yoktur.

Aslında bunu, bu görüşü dile getirenler de pekala biliyor da, bilmezden geliyor.

Yapmayın artık!

Hani kabak tadı verdi denir ya, “**İhracat rekor kırıyor**” sözü de aynen öyle oldu; kabak tadı verdi!

İhracat rekor kırıyorsa, bu durum dış ticaret dengesinin lehimize gelişmesini sağlıyorsa, bağlı olarak cari dengede açık sıfırlanmış ve fazlaya geçilmişse ya da fazla oluşmak üzereyse ne diye “**Döviz, döviz**” diye adeta seferberlik ilan etmiş gibi dolanıyoruz!

Ne diye dövizin peşinden koşturuyor, yeni yeni icatlar çıkarıyoruz!

Durum çok vahim

İthalat ile ihracat arasındaki makasın her ay açılması daha bir yıl dolmadan dış ticaret açığının adeta katlanmasına yol açtı.

Geçen yılın ekim ayında 43.5 milyar dolar düzeyinde bulunan yıllıklandırılmış ticaret açığı, aradan dokuz ay geçti ve temmuza gelindiğinde 82.7 milyar dolara tırmandı.

Öyle anlaşıyor ki ağustos sonuna geldiğimizde, bir yıl öncesine göre yüzde 100 daha fazla ticaret açığı vermiş olacağız.

Hiç kuşku yok ki ihracat artırılсын isteniyor; ama bu öyle bugünden yarına olacak bir şey değil. Hele hele yalnızca paranın değerini düşürmek suretiyle olması hiç mi hiç mümkün değil. Kaldı ki paranın değerini düşürmekle bu sağlanabilse bile bu sefer de ithal enflasyon baskısı altında ezilmek kaçınılmaz.

Dolayısıyla şimdi yapılmakta olan ve yapılacak olan seçime kadar dengelerin daha da bozulmasını engelleyecek şekilde idare etmektir.

Biz de ne yazık ki uzunca bir süre “**Bakın ihracat nasıl rekor kırdı**” plağını dinlemekten kurtulamayacağız...

65 puanlık fark birçok şirketi zora sokacak

Şeref OĞUZ

08 Ağustos 2022 Pazartesi

TÜFE yani tüketici fiyatlarındaki artış %79,6, ÜFE yani üretici fiyatlarındaki artış %144,61. Bu, şu anlama geliyor; bir üreticinin katlandığı maliyet; %144 oranında arttı. Aradaki fark ise 65 puan. Bu fark genelde 5-10 puan arasında değişir. Oysaki şimdi normalin 6 katına çıkmış durumda... Peki, bu sürdürülebilir mi? Maliyetleriniz %144 artarken tüketiciye yansıtılabilen %80'de kalır mı? Üretici böylesi büyük maliyeti daha ne kadar süre taşıyabilecek? Etiketlerine yansıtamadığı artışın yıkıcı ve yakıcı yükünü hangi finansal kaynak ile yönetebilecek? Sonuçları ne olur?

BU MALİYETLER ŞİRKETLERİN KÂBUSU OLACAK

Artan bu maliyetleri tüketiciye yansıtamayanlar mevcut varlık koşullarını devam ettiremeyecek. Böylesi bir durum daha fazla işsiz oluşmasına yol açacak. Takipteki kredilerin oranı artacak. Artan fiyatlara rağmen ürünleri satmak zorlaşacak. Tedbir geliştirmek gerekecek. Ancak sorun şu ki taşınamayacak kadar yüksek maliyetlerin finansman zorluğu kadar yüksek enflasyon ve tırmanan durgunluk dalgası da eşanlı yaşanacak. Bu, fırtınalı bir denizde su almaya başlamış teknenin, ilaveten çıkan azgın dalgalar ve kayalıklarla baş etme zorunluluğudur.

İKİ SORU İKİ CEVAP

Şirketler nasıl önlem alabilir?

Borca dikkat ederek... Ürününü çeşitlendirip pazarını genişleterek... Verimliliğini artırmak için gayret sarf ederek... İş, ilişki, iletişim süreçlerini yeniden tanzim ederek. Yoksa bilgi süreçleri oluşturup yüklendiği külfeti veri odaklı yöneterek...

Tüketiciler nasıl önlem alabilir?

Enflasyon külfetini fütursuzca fiyatına yansıtan şirket ile maliyetli ürünlerini satmak zorunda olanları ayırt etmek zorunda... Kolay değil ancak üreticinin var kalabilmesi için tüketicilere de sorumluluk düşüyor.

NOT

ZENGİN MUHİTLERİN AİDAT ÖDEYENLERİ OLACAĞIZ

Fiyatların yükselişi ile gelen hayat pahalılığı her alanda kendini hissettiriyor. Oturduğunuz semtte konut fiyatları artarken birdenbire daha zengin bir muhitte oturuyor olacaksınız. Ancak artan maliyetlere yetişmek mümkün olmayacak. Kredi kartları ile yaşam alanı yaratmaya çalışanları uyarmak istiyorum; bu geçici bir durum değil. Gelir kaynaklarınız da kalıcı olmayabilir, ödemeleriniz aksayabilir. Kredi kartı bir ödeme aracıdır. Borçlanma aracı değildir. Kredi kartı sayınızı azaltın. Gelirinizden fazla harcamamayı disiplin haline getirin. Dönem borçlarınızı kapatın. İsteklerinizle ihtiyaçlarınızı ayırt etmeyi öğreneceğimiz zamanlardayız.

İbrahim Kahveci

Çözüm sloganda değil

Yıllarca anlatmaya çalıştığım ama bir türlü başaramadığım bir meseledir bu. Hatta Tarım Kredi Kooperatifi benzer adımı attığında çok sevinmiştim ama onlar da gitti bakkalcılık yaparak yanlış yaptı.

Yeniden anlatayım.

Efendim hani artık efsane olmuş bir konu: **Tarlada 1 lira ama markette 8-10 lira** meselesi. Tarlada ürün bu kadar ucuz ise neden markette 8-10 liradır?

Bunun türlü türlü nedenleri var. Mesela plansız programsız marketçilik, verim düşüklüğünün yol açtığı yüksek maliyet vs vs... Nüfusa oranlar izin verilmesi gerekirken yan yana boş boş müşteri bekleyen marketler acısını bizden çıkartıyor.

Hazine garantili müteahhitlerin paralı yolları da acısını soframızdan çıkartmıyor mu? O yollardan geçen gıda kamyonlarının on binlerce lirayı bulan yol parası taşıdıkları ürün fiyatına eklenmiyor mu?

Ortada Nass var deyip; faiz sebep enflasyon sonuç teorisi ile kurları ve akaryakıt fiyatlarını patlatan kim? TL'nin değerini dandik seviyeye indirip yatırımları gayrimenkule sevk eden ve **kira fiyatlarını patlatıp market maliyetlerini artıran kim?**

Neyse... bu ve benzeri bir çok nedenden dolayı tarlada 1 lira olan ürünü markette 8-10 liraya tüketiyoruz.

Bir limon üreticisi tarlasında elde kalan limonunu satamadığında İBB devreye girmiş ve sadece o 1 limon üreticisinin limonunu almıştı.

Ya geride kalanlar?

Kimsenin aklına neden gelmiyor; aynı sorunu yaşayan ve yaşama durumu olan diğer çiftçiler?

1 kişinin aklına daha gelmiş. **Samsun/Atakum Belediye Başkanı Cemil Deveci** bu işi daha İBB'den çok daha derinden ele almış.

Bu yıl Samsun'un iki ovası Çarşamba ve Bafra'da adeta karpuz rekoru var. Atakum Belediyesi Bafra Ovasında 25-35 kuruştan çiftçiden alınan karpuz meselesini çözmüş.

Samsun'da 4-5 liradan satılan karpuzu 25-30 km mesafeden çiftçiden 1 liraya alıp yine halka açık yerlerde direkt araçlarda yine 1 liradan vatandaşla satmış... Hâlâ satıyordu da...

Bu iş bu kadar basit.

Atakum Belediye Başkanı Cemil Deveci'nin aklına gelen bu çözüm modeli neden muhalefetin tüm yerel yönetimlerinde bir işbirliği modeli olarak uygulanmaz?

2019 yerel seçimlerinde muhalefetin güç kazanması ile defalarca bu konuyu yazdım ve ekranlarda işledim.

Üretici bölgelerdeki yerel yönetimler ile tüketici bölgelerdeki yerel yönetimler bu ve bazı ürünlerde işbirliğine giderek doğrudan üreticiden tüketiciye REGÜLATÖR sistem kurabilirlerdi.

Mesela Atakum Belediyesi daha organize olarak karpuzları çiftçiden alıp İstanbul ve Ankara BB'nin araçlarına verebilir. Samsun'da düşen fiyatlar bu illerde de düşebilirdi.

Hatırlarsanız geçen yıl HalkTV'de Mehmet Tezkan benzer bir durumu sabah programında anlatmıştı. **Bodrum'da 700-800 m ilerideki markette 7-8 lira olan mandalinayı hemen yan taraftaki tarlada çiftçi 1 liradan satamıyordu.**

Neden belediyeler bir işbirliği modeli geliştirmiyor? İş çok ama çok basit...

Belediyeler eskiden olduğu gibi marketçilik yapsın demiyorum. Sadece bir kaç satış noktasında (toptan satış gibi) halka aracısız ucuz ürünleri ulaştırsınlar yeterli.

Geçen yıl CHP'den Orhan Sarıbal tarlasını hasat etmeyen soğan üreticilerini defalarca paylaştı. Tarlada kalan kuru soğan daha geçen yıl aralık ayında 4-5 liraya

satılıyordu. (Aynı günlerde Anadolu'da bir çok cami önlerinde çiftçiler 30-40 kuruşa elde kalan soğanlarını satmaya çalışıyordu)

Bakın Cemil Deveci aslında iki büyük başarı sağladı. 1- Önce tüketicilere ucuz karpuz satışı yaptı ama asıl büyük başarı 2- çiftçinin tarlasını, evini kurtardı. Komisyoncuların 25-35 kuruşa alıp 4-5 liraya sattığı karpuzu çiftçiden 1 liraya aldı. Bu sayede tarladaki karpuzun da değeri arttı.

Bu kadar basit ve çözümü kolay olan meseleyi 2019'dan beri ben anlatamadım ama Cemil Deveci uygulama ile gösterdi.

Umarım ders olur? Umarım yaratıcı fikirler değer bulur...

YENİ SOL!

29 Buhranı ile gelir dağılımını düzeltici ekonomik görüşler ağırlık kazandı. 70'lerde ise bu sefer girişimci ve sermaye birikimi eksikliği ortaya çıktı. Çözüm olarak neo-liberalizm ile girişimci desteklenip yatırım ve istihdamın önü açılmaya çalışıldı.

Hastalık ne ise tedavisi de ona göre uygulandı. Ama aşırı tedavi bizzat yeni hastalığın da sebebi olabiliyor.

Bugün gelir dağılımı yine çok bozuldu. Çözüm yeniden çalışanın kazandığı model ama bu nasıl olacak?

İşsiz kalanları kamuya mı alacağız? Yeniden Sümerbank mı açılacak? Belediyeleri kaldırım taşları ile işsizlik kampları mı yapacağız? Sendikalar sadece çalışanların maaş artışı ve buna bağlı olarak kendi komisyonlarının peşine mi düşecek?

Anlayacağınız henüz kimse bir çıkış kapısı bulamamış. Hâlâ eski sol arayışlar ile çözümler peşinde koşuluyor.

Kimsenin de aklına yeni modeller ve çözüm yolları gelmiyor-getirmiyor.

Haydi her şeyi yeniden kamulaştıralım ve partililerimizi de işe yerleştirelim. Yetmedi ücretlerimizi de millete ödettirip onları da bir güzel cahillikle suçlayalım.

Şerefe deyip bir de bu eski kafa anlayışı kutladık mı oh ne ala... Var mı başka çözümünüz?

08 Ağustos 2022, Pazartesi

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

İsrail'in insafı tükendi

İsrail Filistin'de insanlık suçu işlemeye devam ediyor. İslam dünyası kınamaktan öteye gidemezken, Batı'nın ölüm sessizliği devam ediyor. İsrail askeri güçleri yine Gazze'ye saldırdılar ve ölü sayısı 32'ye çıktı. **İki devletli çözümün tartışıldığı günlerde İsrail askerleri Filistinlilerin varlığına nedense tahammül bile edemiyor.** Filistinliler, elindeki kısıtlı imkanlarla kendilerini savunmaya çalışıyor ama İsrail'in güçlü silahları karşısında neredeyse elleri kolları bağlı.

İsrail ise tüm gücüyle Filistinlilerin üstüne silahlarını boşaltıyor. Ve her gün ölü sayısı artıyor. İsrail'in sosyolojik yapısını bilenler bütün Yahudilerin aynı olmadığını bilirler. İsrail'in önemli bir kısmı barıştan yana. Ayrıca Hasidik Yahudiler İsrail devletinin varlığına bile karşılar. **Ama bazı fanatik Yahudiler, Filistinlileri can düşmanı olarak görüyor.** Topraklarını işgal ettikleri yetmiyormuş gibi evlerini yıkıyor, çocuklarını öldürüyor. İsrail'den farklı düşünen Amerikan'daki Yahudi lobisi zaten İsrail'in savaşmasına temelden karşı. Bu tip durumların kendi rahatlatlarını kaçırdığını ve antisemitizmi körüklediğini düşünüyorlar. Bu işin sonu nereye varır kestirmek zor. Ama uluslararası kamuoyu İsrail saldırganlığını acilen durdurması gerekiyor.

BİDEN NEDEN GÖREVİNE DÖNEMİYOR?

Amerikan Başkanı Biden'ın üstüste ikinci kez Kovid'e yakalandıktan sonra testi nihayet negatif çıktı. Ancak bu hemen göreve döneceği manasına gelmiyor. Biden, tecritin bitmesi için ikinci testin negatif çıkmasını bekliyor. Beyaz Saray doktoru Biden'ın testinin yeniden pozitif çıkmasını antiviral ilaç Paxlovid alan hastaların küçük bir yüzdesinde görülen **"geri tepme"** vakası olarak tanımlamıştı. Gizli servis tarafından mesafesi korunan, maskesi ve aşıları fazlasıyla tam olan Biden'ın bu duruma düşmesi de tıp uzmanlarının cevaplaması gereken bir konu. **Ancak Amerikalıların Biden'ı gözden çıkardığı kesin.** Sık sık davranış bozukluğu belirtileri gösteren Biden, gerçekten hasta mı yoksa insanlardan uzak mı tutuluyor? Bu da cevaplanması gereken başka bir soru. Yerine gelecek ismin daha iyi olacağının da hiç bir garantisi yok.